

УДК 338.45:330.322(477)
JEL Classification: E22

Калюжна Ю.В.,
канд. екон. наук, старш. викл. кафедри
управління персоналом і маркетингу,
Дубовик А.П.,
Запорізький національний університет

ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ГАЛУЗІ: МЕТОДИЧНИЙ ТА ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТИ

Постановка проблеми. Прийняття та реалізація інвестиційних рішень базуються на всебічному аналізі альтернатив, дослідженні інвестиційних можливостей, оцінюванні ефективності та прибутковості вкладень, техніко-економічному обґрунтуванні та ін. На інвестиційну привабливість об'єкта впливає велика кількість факторів зовнішнього середовища, тому її оцінювання доцільно проводити із врахуванням стану галузі в цілому та соціального потенціалу регіону чи країни. Більшість сучасних інструментів аналізу ґрунтується на використанні експертного оцінювання, яке має суб'єктивний характер, що і викликає необхідність удосконалення існуючих методів оцінювання інвестиційної привабливості з використанням формалізованого прогнозування.

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Питання оцінювання інвестиційної привабливості галузей промисловості досліджували: Л. В. Минько [1], який розглянув галузі промисловості в ракурсі регіону; А. А. Арошидзе [2], яка запропонувала власний підхід до оцінювання окремої галузі промисловості; А. А. Пересада та інші. Тему оцінювання соціального потенціалу регіону можна зустріти в працях багатьох вітчизняних та закордонних вчених, серед яких можна виділити роботи О. Бостанової [3], В. Прохорової [4] та інші [5; 6]. Проте питання такого оцінювання все ще залишається недостатньо дослідженим, оскільки головною проблемою є вибір оптимальної моделі та факторів оцінювання галузі як економічної системи з точки зору портфельних інвестицій у галузь.

Постановка завдання. Метою даної статті є удосконалення методики оцінювання інвестиційної привабливості галузей промисловості з точки зору портфельних інвестицій.

Виклад основного матеріалу дослідження. Для оцінювання інвестиційної привабливості галузей регіону доволі розповсюдженою є рейтингова оцінка, яка, більшою мірою, є модифікацією багатовимірного аналізу. Під рейтингом зазвичай розуміють критерії діяльності підприємств галузі та їх положення відносно інших галузей. Для побудови рейтингів широко використовувалося експертне оцінювання, що не дозволяло збільшити рівень об'єктивності оцінки, оскільки значення деяких показників доволі складно оцінити кількісно [1], як, наприклад, ресурсозабезпеченість металургійної промисловості.

На думку авторів, використання багатовимірного аналізу значно ускладнює процес оцінювання інвестиційної привабливості та збільшує витрати на збір та обробку необхідної інформації. Певною проблемою також є відсутність уніфікації досліджень, тобто необхідність складати окремі моделі оцінювання для кожної галузі. В даному дослідженні пропонується оцінювати інвестиційну привабливість галузі на основі наявних фінансових результатів діяльності підприємств галузі та соціального потенціалу регіону. Для оцінювання фінансових результатів компанії пропонуємо використати два скорингові індекси, розроблені аналітичним відділом компанії YouControl:

– FinScore – скоринговий індекс фінансової стійкості компанії, що базується на 10 фінансових індикаторах, які комплексно відображають стан ліквідності, платоспроможності, рентабельності та ділової активності компанії. Індекс відображає фінансовий стан компанії відносно інших у галузі [7];

– MarketScore – скоринговий індекс ринкової потужності компанії, що ґрунтується на 10 індикаторах, які комплексно відображають ринкову частку компанії, її місце в галузі та динаміку росту у порівнянні з конкурентами. Індекс відображає ринкову потужність компанії відносно інших у галузі [8].

Для отримання загальної інформації про компанію, що міститиме дані як про положення компанії на ринку, так і про її фінансовий стан, усереднюємо показники фінансового та маркетингового скорингу, отримуємо середнє арифметичне показників компаній по галузі, додаємо показник соціального потенціалу для галузі по регіону (країні).

Загальна формула оцінки має наступний вигляд:

$$IAI = SPI + \frac{1}{2n} \sum_{i=1}^n (FSI_i + MSI_i) \quad (1)$$

де IAI (Investments Attractiveness Index) – показник інвестиційної привабливості галузі промисловості;

FSI_i – FinScoreIndex для певної компанії ринку за рік;

MSI_i – MarketScoreIndex для певної компанії ринку за рік;

n – кількість розглянутих компаній з вибірки;

SPI – комплексний показник соціального потенціалу регіону.

Соціальний потенціал регіону з точки зору портфельного інвестора можна сформулювати наступним чином:

– відношення кількості зайнятих працівників галузі промисловості та сальдо міграції (що може змінити ситуацію в будь-який бік) до загальної кількості працівників промисловості, що продемонструє частку даної галузі в розподілі людських ресурсів регіону;

– відношення кількості випущених фахівців з ВНЗ (I-IV рівнів акредитації) до кількості прийнятих абітурієнтів, що продемонструє потенціал регіону в підготовці кадрів;

– відношення кількості безробітних до загальної кількості зайнятих.

Пропонована формула оцінки соціальних факторів має наступний вигляд:

$$SPI = \frac{EPIS + NM}{EPI} + \frac{PS}{EA} - \frac{UEP}{EP}, \quad (2)$$

де SPI (Social Potential Index) – комплексний показник соціального потенціалу регіону;

$EPIS$ (Employed Population in Industry Sector) – середньооблікова кількість зайнятих працівників в певній галузі промисловості;

EPI (Employed Population in Industry) – загальна кількість працівників промисловості;

EP (Employed Population) – загальна кількість зайнятих працівників;

UEP (Unemployed Population) – загальна кількість безробітних;

NM (Net Migration) – сальдо міграції;

PS – кількість випущених фахівців з ВНЗ на рік;

EA – кількість прийнятих абітурієнтів (ВНЗ I-IV рівнів акредитації).

За основу для інтерпретації результатів оцінювання інвестиційної привабливості запропонованим методом було взято та розширено шкалу для оцінювання FinScore та MarketScore. Шкалу наведено нижче:

– $IAI \leq 3.5$ – низька привабливість;

– $3.5 < IAI < 4$ – нижче середнього;

– $4 \leq IAI \leq 4.5$ – середній рівень;

– $4.5 < IAI < 5$ – вище середнього;

– $IAI \geq 5$ – висока привабливість.

Для демонстрації оцінювання інвестиційної привабливості запропонованим методом було вирішено взяти наступні галузі промисловості: «Машинобудування: виробництво повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування» та «Металургійне виробництво», регіон – уся Україна.

Із скороченим переліком компаній для обох розглянутих галузей промисловості, використаних під час розрахунків та показників фінансового і маркетингового скорингу для кожної компанії станом на певний рік можна ознайомитись у табл. 1-2, а з демографічними даними Державної служби статистики – у табл. 3.

Таблиця 1

Перелік компаній та скорингових показників для галузі промисловості «Машинобудування: виробництво повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування»

Назва підприємства	Показники				
	2012	2013	2014	2015	2016
1	2	3	4	5	6
ДП Авіакон	2.6	2.7	3.5	3.3	3.2
	2.8	3.7	4	3.9	3.4

продовження табл. 1

1	2	3	4	5	6
ДНВП Об'єднання Комунар	2.6	2.7	3.1	2.6	2
	3.7	3.6	3	3	3
ДП Антонов	2.9	3	3	2.9	2.7
	3.6	3.8	3.7	3.6	3.4
ДП Завод 410 ЦА	2.1	2.2	1.9	2.7	2.9
	4	3.9	3.2	3.9	2.9
ДП КБ Південне ім. М.К. Янгеля	2.3	2.2	1.6	1.6	2.8
	3.8	3.8	3.9	3.8	4
ДП Укркосмос	1.3	1.4	1.7	2.3	1.9
	3.6	3.2	2.8	3.5	3.8
ПАТ Мотор Січ	3.2	3.3	3.4	3.4	2.9
	3.7	3.8	3.8	3.8	3.4
ПАТ Хартрон	2.3	2.4	3	3	2.7
	3.3	3.9	4	3.5	2.8
ТОВ Аеропракт	2.1	2.6	3.2	3.5	3.1
	2.6	3.2	3.1	4	3.6
ТОВ НВК Авіоніка	2.6	1.9	3.3	2	2.4
	3.9	3.4	3.6	3	3.9

Джерело: укладено авторами на основі даних компанії YouControl

Таблиця 2

**Перелік компаній та скорингових показників для галузі промисловості
«Металургійне виробництво»**

Назва підприємства	Показники				
	2012	2013	2014	2015	2016
ДП НВЦ Титан ІЕЗ ім. Є.О.Патона НАН України	1.7	3.9	3.2	3.5	2.8
	3.9	3.4	3.3	3.9	3
ПАТ Інтерпайп Нижньодніпровський трубопрокатний завод	2.5	2.2	1.8	1.5	1.3
	3.8	3.3	3.1	3.3	3
ПАТ Алчевський металургійний комбінат	1.2	1.5	1.5	1.4	1.1
	3.3	3.9	3.4	2.9	3.5
ПАТ Арселорміттал	2.1	2.3	2.7	2.7	2.9
	3.8	3.5	3.8	3.8	3.7
ПАТ Дніпроважмаш	2.8	2.2	2.4	2.5	1.5
	3.8	3.4	3.9	3.3	3
ПАТ Енергомашспецсталь	2.1	1.3	1.2	1.2	1.2
	3.3	3.1	3.8	3.2	3.8
ПАТ Запорізький завод феросплавів (ЗФЗ)	1	1.3	2.3	1.5	2.1
	2.9	3.5	4	3.9	3.7
ПАТ ЗМК Запоріжсталь	1.6	2.1	2.8	2.7	3.2
	3.3	3.4	3.9	3.8	3.7
ПАТ Інтерпайп НТЗ	2.8	1.8	2.3	2.6	1.4
	3.7	3.3	3	3.3	3
ПАТ Кременчуцький сталеливарний завод (КСЗ)	2.5	2.8	1.6	1.4	2.1
	3.7	3.1	2.9	3	3.4
ПрАТ Дніпроспецсталь ім. А. М. Кузьміна	1.6	2.2	1.7	1.7	1.5
	3.4	3.1	3.4	3.8	3.4
ПрАТ МК Азовсталь	1.8	1.9	2.6	1.8	2.1
	3.3	3.1	3.4	3.7	3.8

Джерело: укладено авторами на основі даних компанії YouControl

Таблиця 3

Демографічні дані (тис. осіб)

Показники	2012	2013	2014	2015	2016
Зайняте населення в промисловості	3236.7	3170.0	2898.2	2573.9	2494.8
Зайняте населення в галузі промисловості «Машинобудування: виробництво повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування»	63	62.5	58.3	54.9	48.6
Зайняте населення в галузі промисловості «Металургійне виробництво»	242.3	212.9	198.7	183.3	159.9
Безробітне населення у віці 15-70 років	1589.8	1510.4	1847.6	1654.7	1678.2
Зайняте населення у віці 15-70 років	19261.4	19314.2	18073.3	16443.2	16276.9
Сальдо міграції	61.844	31.913	22.592	14.233	10.62
Кількість прийнятих абітурієнтів ВНЗ на рік	440.1	441.9	361.1	323.1	313.8
Кількість випущених фахівців з ВНЗ на рік	612.9	576.3	484.5	447.4	386.7

Джерело: укладено авторами на основі [9-14]

Розраховане значення показника соціального потенціалу запропонованим методом для обох розглянутих галузей промисловості подано в табл. 4.

Таблиця 4

Розраховане значення показника соціального потенціалу (SPI)

Галузь промисловості	Розраховане значення показника на рік				
	2012	2013	2014	2015	2016
«Машинобудування: виробництво повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування»	1.351848	1.258947	1.267417	1.310939	1.152948
«Металургійне виробництво»	1.40544	1.304873	1.31586	1.360824	1.197561

Джерело: розробка авторів

Застосуванням формули (1) до показників соціального потенціалу отримано набір показників інвестиційної привабливості для кожної з розглянутих галузей промисловості, який подано в табл. 5.

Таблиця 5

Розраховане значення показника інвестиційної привабливості (IAI)

Галузь промисловості	Розраховане значення показника на рік				
	2012	2013	2014	2015	2016
«Машинобудування: виробництво повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування»	3.510938	3.668038	4.051507	4.131393	3.848402
«Металургійне виробництво»	3.824428	3.882722	3.957	4.004495	3.745662

Джерело: розробка авторів

На рис. 1 та 2 подано графіки інвестиційної привабливості для кожної з галузей відповідно до року.

Тенденцію зміни привабливості на графіку для галузі промисловості «Металургійне виробництво» можна пояснити економічною кризою 2013–2016 років, розгортанням воєнних дій на Сході країни, розташуванням значної кількості великих підприємств галузі на тимчасово окупованих територіях та пов'язані з цим труднощі постачання сировини та палива з невідконтрольних державі територій, що негативно позначилося на промисловості в цілому. Складна ситуація в промисловості призвела до масштабних звільнень у зазначених роках, що відображено на графіку.

Для галузі «Машинобудування: виробництво повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування» тенденцію спадання привабливості у 2016 році можна пояснити розірванням економічних договорів з РФ на постачання комплектуючих деталей, складністю пошуку субститутів, загальним спаданням обсягів виробництва в промисловості та вимушеною переорієнтацією деяких підприємств на виробництво нових видів продукції.

Рис. 1. Графік інвестиційної привабливості галузі промисловості «Машинобудування: виробництво повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування»

Джерело: розробка авторів

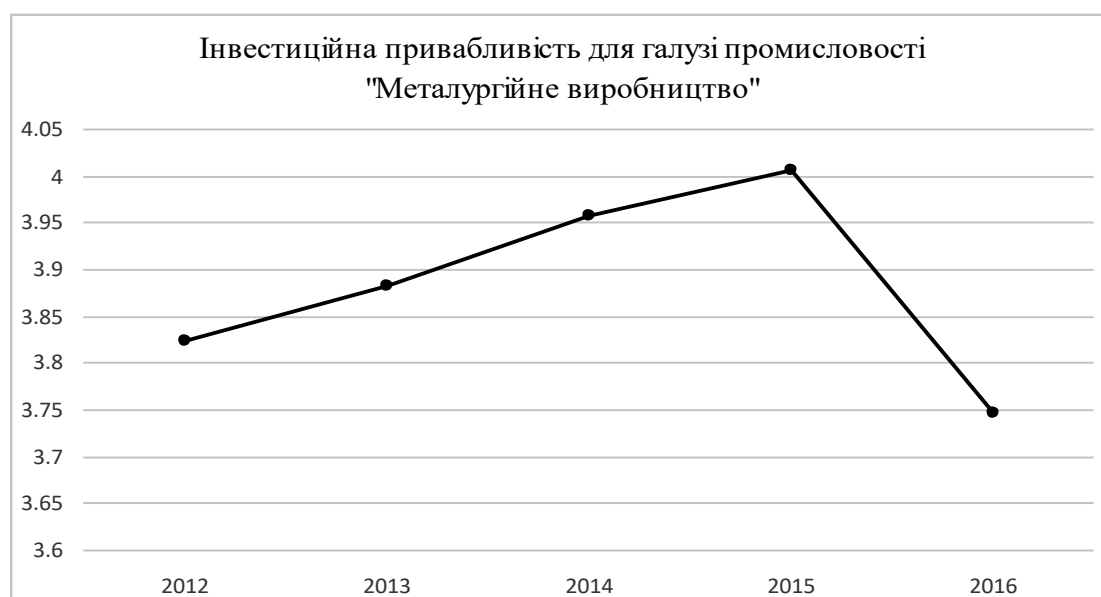

Рис. 2. Графік інвестиційної привабливості галузі промисловості «Металургійне виробництво»

Джерело: розробка авторів

Проте, хоч показники 2016 року досить невтішні, лінія тренду інвестиційної привабливості попередніх років відобразить впевнену тенденцію до зростання, що свідчить про наявний потенціал. В разі правильного керування підприємствами галузі та виважених інвестицій, наступний показник інвестиційної привабливості може продовжити глобальний тренд зростання, а злам графіку близько 2016 року можна буде трактувати аналогічно до виходу показника за нижню границю хвиль Боллінджера.

Висновки з проведеного дослідження. Розроблений метод дозволяє уніфікувати оцінювання галузей промисловості, зменшуючи витрати на збір та обробку даних. За наявності оцінки певної галузі за декілька років, отриманий набір показників може бути використано у часових рядах чи інших моделях прогнозування. Також метод може бути розширено за допомогою показників політичної ситуації в регіоні чи країні, які не було розглянуто. Крім того, відсутність необхідності побудови

додаткових специфічних моделей дозволить масштабувати метод для оцінювання інших галузей економіки.

Бібліографічний список

1. Минько Л.В. Оценка инвестиционной привлекательности отраслей промышленности региона. *Вестник ТГТУ*. 2010. Том 10. № 4. URL: http://vestnik.tstu.ru/rus/t_10/pdf/10_4_912.pdf (дата звернення: 10.10.2018).
2. Арошидзе А.А. Методический подход к оценке инвестиционной привлекательности железнодорожной отрасли РФ как экономической системы. *УЭКС*. 2013. № 10 (58). URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/metodicheskiy-podhod-k-otsenke-investitsionnoy-privlekatelnosti-zheleznodorozhnoy-otrasli-rf-kak-ekonomicheskoy-sistemy> (дата звернення: 10.10.2018).
3. Бостанова А.И. Методы оценки социально-экономического потенциала регион. *Управление экономическими системами: электронный научный журнал*. 2012. № 42. URL: <http://uecs.ru/uecs42-422012/item/1392-2012-06-13-11-28-57> (дата звернення: 10.10.2018).
4. Прохорова В.М. Соціальний потенціал регіону: методологічні аспекти. *Наукові праці Полтавської державної аграрної академії*. 2013. Вип. 1 (6). Том 1. С. 217-223.
5. Соціально-економічний потенціал сталого розвитку України та її регіонів: національна доповідь / за ред. акад. НАН України Е.М. Лібанової, акад. НААН України М.А. Хвесика. Київ: ДУ ІЕПСР НАН України, 2014. 776 с.
6. Павлова Е.В. Методологический анализ понятия «Социальный потенциал». *Инновационная наука*. 2015. № 7-2. URL: <https://cyberleninka.ru/article/n/metodologicheskij-analiz-ponyatiya-sotsialnyu-potentsial> (дата звернення: 12.10.2018).
7. Методологія оцінювання індексу FinScore. URL: <https://youcontrol.com.ua/contractor/financial-scoring/method/> (дата звернення: 13.10.2018).
8. Методологія оцінювання індексу MarketScore. URL: <https://youcontrol.com.ua/contractor/market-scoring/method/> (дата звернення: 13.10.2018).
9. Діяльність суб'єктів господарювання: статистичний збірник. Київ, 2017. С. 200, 204. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2017/zb/11/zb_dsg2016pdf.zip (дата звернення: 14.10.2018).
10. Безробітне населення за причинами незайнятості у 2010-2017 рр. / Державна служба статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2006/rp/ean/xls/brnpr_rik_b_u.zip (дата звернення: 14.10.2018).
11. Економічна активність населення України 2017: статистичний збірник. Київ, 2018. С. 150. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/07/zb_EAN_2017.pdf (дата звернення: 14.10.2018).
12. Зайняте населення за видами економічної діяльності у 2012-2017 роках / Державна служба статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2014/rp/zn_ed/zn_ed_u/zn_ed_2017_u.xls (дата звернення: 15.10.2018).
13. Населення України за 2016 рік: демографічний щорічник. Київ: Державна служба статистики України, 2017. 115 с. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2017/zb/12/naselen2016pdf.zip (дата звернення: 15.10.2018).
14. Вищі навчальні заклади / Державна служба статистики України. URL: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/osv_rik/osv_u/vuz_u.zip (дата звернення: 15.10.2018).

References

1. Minko, L.V. (2010), "Assessment of investment attractiveness of industries in the region", *Vestnik TGTU*, Volume 10, no. 4, available at: http://vestnik.tstu.ru/rus/t_10/pdf/10_4_912.pdf (access date October 10, 2018).
2. Aroshidze, A.A. (2013), "Methodical approach to assessing the investment attractiveness of the Russian railway industry as an economic system", *UEkS*, no.10(58), available at: <https://cyberleninka.ru/article/n/metodicheskiy-podhod-k-otsenke-investitsionnoy-privlekatelnosti-zheleznodorozhnoy-otrasli-rf-kak-ekonomicheskoy-sistemy> (access date October 10, 2018).
3. Bostanova, A.I. (2012), "Methods for assessing the socio-economic potential of the region", *Upravlenie ekonomicheskimi sistemami: elektronnyy nauchnyy zhurnal*, no. 42, available at: <http://uecs.ru/uecs42-422012/item/1392-2012-06-13-11-28-57> (access date October 10, 2018).
4. Prokhorova, V.M. (2013), "Social potential of the region: methodological aspects", *Naukovi pratsi Poltavskoi derzhavnoi ahrarnoi akademii*, Iss. 1(6), Volume 1, pp. 217-223.
5. Libanova, E.M. and Khvesyk, M.A. (2014), *Sotsialno-ekonomichniy potentsial staloho rozvytku Ukrainy ta yii rehioniv* [Socio-economic potential of sustainable development of Ukraine and its regions]: *natsionalna dopovid* [national report], DU IEPSSR NAN Ukrainy, Kyiv, Ukraine, 776 p.
6. Pavlova E.V. (2015), "Methodological analysis of the philosophy of "Social potential", *Innovatsionnaia nauka*, no. 7-2, available at: <https://cyberleninka.ru/article/n/metodologicheskij-analiz-ponyatiya-sotsialnyu-potentsial> (access date October 12, 2018).

7. YouControl. *Metodolohiia otsiniuvannia indeksu FinScore* [YouControl's method of financial scoring], available at: <https://youcontrol.com.ua/contractor/financial-scoring/method/> (access date October 13, 2018).

8. YouControl. *Metodolohiia otsiniuvannia indeksu MarketScore* [YouControl's method of market scoring], available at: <https://youcontrol.com.ua/contractor/market-scoring/method/> (access date October 13, 2018).

9. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy (2017), *Diialnist subiektiv hospodariuvannia* [Activity of business entities]: *statystychnyi zbirnyk* [statistical collection], Kyiv, Ukraine, pp. 200, 204, available at: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2017/zb/11/zb_dsg2016pdf.zip (access date October 14, 2018).

10. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy (2018), *Bezrobitne naseleння za prychnamy nezainiatosti u 2010-2017 rr.* [Unemployed people by reasons of unemployment in 2010-2017], available at: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2006/rp/ean/xls/brnpr_rik_b_u.zip (access date October 14, 2018).

11. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy (2018), *Ekonomichna aktyvnist naseleння Ukrainy 2017* [Economic activity of the population of Ukraine in 2017]: *statystychnyi zbirnyk* [statistical collection], Kyiv, Ukraine, pp. 150, available at: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2018/zb/07/zb_EAN_2017.pdf (access date October 14, 2018).

12. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy (2018), *Zainiate naseleння za vydamy ekonomichnoi diialnosti u 2012-2017 rokakh* [The employed population by types of economic activity in 2012-2017], available at: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2014/rp/zn_ed/zn_ed_u/zn_ed_2017_u.xls (access date October 15, 2018).

13. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy (2017), *Naseleння Ukrainy za 2016 rik* [Population of Ukraine 2016]: *demorafichnyi shchorichnyk* [Demographic Yearbook], Kyiv, Ukraine, 115 p., available at: http://www.ukrstat.gov.ua/druk/publicat/kat_u/2017/zb/12/naselen2016pdf.zip (access date October 15, 2018).

14. Derzhavna sluzhba statystyky Ukrainy (2018), *Vyshhi navchalni zaklady* [Higher education institutions], available at: http://www.ukrstat.gov.ua/operativ/operativ2005/osv_rik/osv_u/vuz_u.zip (access date October 15, 2018).

Калюжна Ю.В., Дубовик А.П. ІНВЕСТИЦІЙНА ПРИВАБЛИВІСТЬ ГАЛУЗІ: МЕТОДИЧНИЙ ТА ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТИ

Мета. Удосконалення методики оцінювання інвестиційної привабливості галузей промисловості з точки зору портфельних інвестицій.

Методика дослідження. Для досягнення визначеної мети застосовувався комплекс загальнонаукових та спеціальних методів: статистичний метод обробки даних, метод групування, порівняння – для представлення змін у тенденціях розвитку галузей машинобудування, а також соціальних факторів впливу; аналізу, синтезу, індукції, дедукції, абстрагування – для узагальнення існуючих та формування нових теоретико-методичних положень щодо специфіки врахування та оцінювання факторів впливу на інвестиційну привабливість галузі машинобудування; економіко-математичного моделювання – для розробки та удосконалення методичних підходів щодо оцінювання інвестиційної привабливості галузей.

Результати. Розглянуто проблему оцінювання інвестиційної привабливості галузі промисловості з метою здійснення портфельних інвестицій. Удосконалено методичний підхід для її визначення та оцінювання на основі наявних фінансових результатів діяльності підприємств галузі та соціального потенціалу регіону. Для оцінювання фінансових результатів компанії запропоновано використати скорингові індекси. Оцінено інвестиційну привабливість галузі промисловості «Машинобудування: виробництво повітряних і космічних літальних апаратів, супутнього устаткування» та «Металургійне виробництво».

Наукова новизна. Удосконалено методику оцінювання інвестиційної привабливості галузей промисловості, яка, на відміну від існуючих, ґрунтується на скорингових індексах фінансової стійкості та ринкової потужності компанії і враховує фактори впливу соціального потенціалу регіону, що формує науково-практичне підґрунтя для прийняття управлінських рішень для здійснення портфельних інвестицій.

Практична значущість. Запропонована методика дає змогу уніфікувати оцінювання інвестиційної привабливості галузей промисловості, зменшуючи витрати на збір та обробку даних, замінюючи побудову специфічних моделей для кожної галузі оцінюванням фінансових результатів діяльності підприємств галузі та соціального потенціалу регіону. Виконуючи оцінювання запропонованим методом, отриманий набір показників може бути використано у часових рядах чи інших моделях прогнозування. Метод може бути розширено за допомогою показників політичної ситуації в регіоні або країні, а також із врахуванням впливу існуючих бар'єрів на ринку. Відсутність необхідності побудови додаткових специфічних моделей дозволяє масштабувати метод для оцінювання інших галузей економіки.

Ключові слова: інвестиційна привабливість галузі, промисловість, скорингове оцінювання.

Kaliuzhna Yu.V., Dubovyk A.P. INVESTMENT ATTRACTIVENESS OF INDUSTRIES: METHODOLOGICAL AND PRACTICAL ASPECTS

Purpose. The purpose of this article is to improve the method of the investment attractiveness assessment of industries in terms of portfolio investment.

Methodology of research. To achieve the specified goal, a complex of general scientific and special methods was applied such as a statistical method of data processing, a method of grouping and comparing to represent changes

in the development trends of the engineering and the social factors of influence. The methods of analysis, synthesis, induction, deduction and abstraction were used to summarize the existing and to form new theoretical and methodological statements about the specifics of accounting and assessing factors influencing the investment attractiveness of the engineering industry. Methods of economic and mathematical modeling were used also to develop and improve methodological approaches to assess the investment attractiveness of industries.

Findings. The problem of the investment attractiveness assessment of the industry for the purpose of portfolio investments was explored. The methodical approach was improved for its determination and assessment based on the available financial results of the industry's enterprises and the social potential of the region. To assess the financial results of the company it was proposed to use scoring indices. The investment attractiveness of the aircraft and metallurgical industries was assessed.

Originality. The originality consists in the improvement of the industries investment attractiveness assessment method, which, unlike the existing ones, is based on the scoring indexes of financial stability and market capacity of a company and takes into account influential factors of the social potential of the region, which forms the scientific and practical basis for making management decisions for portfolio investing.

Practical value. The proposed method allows to unify the assessment of the investment attractiveness of industries, reducing the cost of data collecting and processing. It allows to avoid specifying of complicated models for each industry by evaluating the financial performance of enterprises in the industry and the social potential of the region. While performing the assessment using the proposed method, the resulting set of indicators can be used in time series or other forecasting models. The method can also be expanded with indicators of the political situation in a region or country, and with taking into account the influence of existing barriers on the market as well. Since there is no requirement to build additional specific models it allows to scale the method for assessing other sectors of the economy.

Key words: investment attractiveness of the industry, industry, scoring

Калюжная Ю.В., Дубовик А.П. ИНВЕСТИЦИОННАЯ ПРИВЛЕКАТЕЛЬНОСТЬ ОТРАСЛЕЙ: МЕТОДИЧЕСКИЙ И ПРАКТИЧЕСКИЙ АСПЕКТЫ

Цель. Усовершенствование методики оценивания инвестиционной привлекательности отраслей промышленности с точки зрения портфельных инвестиций.

Методика исследования. Для достижения поставленной цели был применен комплекс общенаучных и специальных методов: статистический метод обработки данных, метод группирования, сравнения – для представления изменений в тенденциях развития отраслей машиностроения, а также социальных факторов влияния; анализа, синтеза, индукции, дедукции, абстрагирования – для обобщения существующих и формирования новых теоретико-методических положений о специфике учета и оценивания факторов влияния на инвестиционную привлекательность отрасли машиностроения; экономико-математического моделирования – для разработки и совершенствования методических подходов к оцениванию инвестиционной привлекательности отраслей.

Результаты. Рассмотрена проблема оценивания инвестиционной привлекательности отрасли промышленности с целью осуществления портфельных инвестиций. Усовершенствован методический подход для ее определения и оценивания на основе имеющихся финансовых результатов деятельности предприятий отрасли и социального потенциала региона. Для оценки финансовых результатов компании предложено использовать скоринговые индексы. Оценена инвестиционная привлекательность отраслей промышленности «Машиностроение: производство воздушных и космических летательных аппаратов, сопутствующего оборудования» и «Металлургическое производство».

Научная новизна. Усовершенствовано методику оценивания инвестиционной привлекательности отраслей промышленности, которая, в отличие от существующих, основывается на скоринговых индексах финансовой стойкости и рыночной мощности компании и учитывает факторы влияния социального потенциала региона, что формирует научно-практическое основание для принятия управленческих решений для осуществления портфельных инвестиций.

Практическая значимость. Предложенная методика позволяет унифицировать оценивание инвестиционной привлекательности отраслей промышленности, уменьшая издержки на сбор и обработку данных, заменяя построение специфических моделей для каждой отрасли оцениванием финансовых результатов деятельности предприятий отрасли и социального потенциала региона. При выполнении оценивания предложенным методом, полученный набор показателей может быть использован во временных рядах или других моделях прогнозирования. Метод может быть расширен с помощью показателей политической ситуации в регионе или стране, а также с учетом влияния существующих барьеров на рынке. Отсутствие необходимости в построении дополнительных моделей позволяет масштабировать метод для оценивания других отраслей экономики.

Ключевые слова: инвестиционная привлекательность отрасли, промышленность, скоринговое оценивание.